

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/26/2019
Identifikačné číslo spisu: 1209217703
Dátum vydania rozhodnutia: 24.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1209217703.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Finančné a investičné družstvo, Grösslingova 58, Bratislava, IČO: 45 876 657, zastúpeného JUDr. Radoslavom Olijášom, advokátom so sídlom Grösslingova 58, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská správa ciest, Miletičova 19, Bratislava, IČO: 00 003 328, o zaplatenie 873.505,84 EUR s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. júla 2018, č. k. 3Cob/139/2017-595, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. júla 2018, č. k. 3Cob/139/2017-595, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 22.02.2017, č. k. 22Cb/101/2010-526, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 873.505,84 EUR so 14,25 % ročným úrokom z omeškania od 17.10.2007 do 31.12.2008, s 12,50 % ročným úrokom z omeškania od 01.01.2009 do 30.06.2009, s 11 % ročným úrokom z omeškania od 01.07.2009 do 31.12.2010 a počnúc dňom 01.01.2011 do zaplatenia úrok z omeškania zo sumy 873.505,84 EUR vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky zvýšenej o 10 % ročne platnej vždy k 1. dňu každého príslušného kalendárneho polroka trvania omeškania, pričom takto určená výška úrokov z omeškania sa použije počas celého tohto kalendárneho polroka.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že mal za preukázané, že dňa 06.08.2002 žalovaný udelil advokátovi JUDr. Dušanovi Kubovčákovi (pôvodnému žalobcovi) plnomocenstvo na zastupovanie v konaní vedenom na súde pod sp. zn. 23Cb/216/2002. Taktiež mal súd za dostatočne preukázané, že dňa 12.08.2002 došlo k rokovaniu medzi pôvodným žalobcom a klientom - žalovaným, o čom bola spísaná Zápisnica o rokovaní s klientom. V nej sa advokát a klient dohodli na odmene advokáta za právne služby tak, že základom pre výpočet odmeny je výška ceny za dielo v sume 4.014.247.555,- Sk uvedená v Zmluve o dielo zo dňa 22.01.1998 (uzavretej medzi žalovaným a Hydrostavom a.s.), nakoľko od tejto zmluvy sa odvíjal celý súdny spor sp. zn. 23Cb/216/2002 a výsledok sporu bude mať dopad na rozpočtové prostriedky klienta v uvedenej výške ceny diela. Odmena advokáta bola dohodnutá

v súlade s § 13 ods. 1 vtedy platnej vyhlášky č. 163/2002 Z. z., a to v sume 8.041.14,- Sk (správne má byť 8.041.145,- Sk) za každý jeden úkon právnej pomoci s tým, že klient sa zaviazal zaplatiť advokátovi odmenu za vykonanú právnu pomoc na základe faktúry advokáta po ukončení právneho zastúpenia klienta.

3. Okresný súd nemal pochybnosti o vierohodnosti uvedeného plnomocenstva, ako aj zápisnice o rokovaní s klientom napriek tomu, že do spisu bola založená len fotokópia tejto zápisnice. A vzhľadom aj k tomu, že svedok J. F. V., vtedajší generálny riaditeľ žalovaného na pojednávaní výslovne potvrdil, že predmetnú plnú moc pôvodnému žalobcovi udelil a že podpísal aj predmetnú zápisnicu o rokovaní s klientom s tým, že v zápisnici je určený aj spôsob výpočtu odmeny pre advokáta, ktorý zodpovedá vzájomnej dohode. Uvedené potvrdil aj ďalší svedok J.. T. M., ktorý bol v danom čase riaditeľom ekonomického úseku žalovaného, ktorý na pojednávaní výslovne uviedol, že podpis na predmetnej zápisnici je jeho a jej obsah zodpovedá obsahu rokovania. Vierohodnosť uvedeného plnomocenstva a zápisnice o rokovaní podľa názoru okresného súdu nespochybňovalo ani tvrdenie žalovaného, že plnomocenstvo bolo udelené deň pred podaním žaloby v konaní 23Cb/216/2002 a že J.. F. V. mal od 12.08.2002 dovolenku, nakoľko bolo bežnou praxou, že sa do plnej moci až následne dopísala spisová značka predmetného konania, potom čo bola sporovým stranám známa (čo potvrdil na pojednávaní Q.. F. K.). Zároveň na druhej strane, či mal J.. F. V. dňa 12.08.2002 dovolenku je podľa konajúceho súdu irelevantné, nakoľko čerpanie dovolenky nemá vplyv na jeho oprávnenia konať za žalovaného, pričom svedok J.. T. M. na pojednávaní výslovne potvrdil prítomnosť generálneho riaditeľa na predmetnom rokovaní, ako aj skutočnosť, že predmetná zápisnica o rokovaní nebola podpísaná spätne.

4. Na platnosť dohody o odmene advokáta vyplývajúcej zo zápisnice o rokovaní zo dňa 12.08.2002 podľa názoru súdu nemalo vplyv ani tvrdenie žalovaného, že právne služby mohli byť poskytované len na základe vyhláseného verejného obstarávania, nakoľko v konaní nebolo nijak preukázané, že Úrad pre verejné obstarávanie podal v lehote jedného roka od uzavretia dohody o odmene pôvodného žalobcu (vyplývajúcej z predmetnej zápisnice o rokovaní) návrh na určenie jej neplatnosti súdom. Z uvedeného dôvodu nie je možné aplikovať na dohodu o odmene advokáta ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný nijak nepreukázal, že by uzavretá dohoda bola v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní (keďže jej neplatnosť nebola v prekluzívnej lehote napadnutá oprávneným subjektom na súde), rovnako ako nepreukázal, že by tento zákon obchádzala (rozpor so zákonom o verejnom obstarávaní žalovaný v priebehu trvania právneho zastúpenia pôvodným žalobcom nikdy netvrdil, dokonca pripustil, že mu patrí určitá odmena).

5. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že dohoda o odmene advokáta podľa predmetnej zápisnice nemôže byť (a ani nie je) v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko vychádza výlučne z ustanovení vtedy platnej a účinnej vyhlášky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ktoré umožňovali advokátovi dohodnúť s klientom spôsob a výšku zmluvnej odmeny, ktorá bola v danom prípade určená v súlade s § 13 ods. 7 vyhlášky, t. j. vo veciach určenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov, ak je ich predmetom vec, právo alebo plnenie oceneľné peniazmi, patrí advokátovi základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa odseku 1, z hodnoty tejto veci, práva alebo výšky tohto plnenia (teda z ceny diela 4.014.247.555,- Sk určenej v Zmluve o dielo zo dňa 22.01.1998, ktorej určenie neplatnosti bolo predmetom konania 23Cb/216/2002). V zmysle uvedeného vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi odmenu za 4 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie k žalobe, vyjadrenie k odvolaniu vo veci predbežného opatrenia a účasť na pojednávaní dňa 15.5.2003) v sume 873.505,84 EUR v súlade s dohodou vyplývajúcou zo zápisnice o rokovaní zo dňa 12.08.2002 a faktúrou č. XXXXXXXXX splatnou dňa 16.10.2007. Faktúru vystavil pôvodný žalobca dňa 02.10.2007 po ukončení právneho zastúpenia žalovaného v konaní 23Cb/216/2002, ku ktorému došlo vypovedaním plnomocenstva listom žalovaného zo dňa 19.09.2007. Keďže sa žalovaný zaviazal v predmetnej zápisnici zaplatiť pôvodnému žalobcovi odmenu na základe faktúry advokáta po ukončení právneho zastúpenia klienta, pôvodný žalobca mohol žalovanú sumu prvýkrát uplatniť na súde dňa 17.10.2007 (po splatnosti predmetnej faktúry), čiže žalovaný nárok nie je premlčaný, keďže žaloba bola podaná na súde dňa 15.10.2009, t. j. v štvorročnej premlčacej dobe v zmysle § 397 Obchodného zákonníka.

6. Okresný súd zdôraznil, že vzťah medzi pôvodným žalobcom a žalovaným má obchodnoprávny charakter, keďže ide o záväzkový vzťah medzi pôvodným žalobcom ako podnikateľom a žalovaným ako subjektom verejného práva, pričom tento vzťah sa týka zabezpečovania verejných potrieb (zastupovania v súdnom konaní o určenie neplatnosti zmluvy o dielo na výstavbu diaľnice). Keďže žalovaný do dnešného dňa nezaplatil uvedenú faktúru, dostal sa do omeškania s plnením svojho zmluvného záväzku, preto žalobcovi vzniklo právo aj na zaplatenie úroku z omeškania v zákonnej výške v súlade s § 369 ods. 1, Obchodného zákonníka účinného do 31.12.2007 (ako aj následne v súlade s § 369 ods. 1, Obchodného zákonníka účinného do 14.01.2009), a to odo dňa 17.10.2007, teda po splatnosti predmetnej faktúry.

7. Na dôvodnosť žalovaného nároku nemalo podľa názoru konajúceho súdu vplyv ani následné vystavenie faktúry č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.01.2008 v sume 15.606.281,20 Sk za vykonanie právnych služieb vychádzajúcich zo zníženej hodnoty veci a ani storno faktúry č. XXXXXXXXXX v sume 26.315.742,70 Sk, ktoré pôvodný žalobca zaslal žalovanému v januári 2008 na základe prísľubu žalovaného, že takto znížená odmena bude pôvodnému žalobcovi uhradená po uvoľnení peňažných prostriedkov z ministerstva dopravy. K mimosúdному vyriešeniu sporu však nedošlo, keďže žalovaný do dnešného dňa nezaplatil žalobcovi ani zníženú odmenu za právne zastupovanie. Konanie pôvodného žalobcu tak v snahe vysporiadať vzájomný vzťah so žalovaným vystavením dodatočných faktúr nemôže byť žalobcovi na ujmu a s ohľadom na skutkové okolnosti veci podľa presvedčenia súdu prvej inštancie ani nemôže spôsobiť nedôvodnosť uplatneného nároku žalobcu v konaní, poukazujúc aj na fakt, že vykonanie predmetných úkonov právnej služby nebolo v konaní sporné a napriek tomu žalovaný do dnešného dňa nevyplatil žalobcovi žiadnu odmenu za tieto služby právnej pomoci vykonané pôvodným žalobcom.

8. Rovnako na dôvodnosť uplatneného nároku nemala vplyv podľa okresného súdu ani skutočnosť, že v rozsudku zo dňa 18.12.2008, č. k. 23Cb/216/2001-235, súd zaviazal žalobcu SKP úpadcu HYDROSTAV, a.s. zaplatiť žalovanému v 1. rade na účet Q.. F. K. trovy konania v sume 3.713,50 EUR, nakoľko predmetom tohto konania je zaplatenie zmluvnej odmeny advokáta JUDr. F. K., ktorá vyplýva z osobitného zmluvného záväzkového vzťahu medzi advokátom a klientom (žalovaným) a ktorú nemožno odvodzovať od výsledku konania 23Cb/216/2001. Aj keby bol žalobca v konaní 23Cb/216/2001 úspešný a žalovaní by boli zaviazaní zaplatiť žalobcovi trovy konania, JUDr. F. K., by napriek výsledku konania vzniklo právo na zaplatenie odmeny za poskytovanie právnych služieb od svojho klienta (Slovenskej správy ciest), keďže to vyplýva z ich zmluvného záväzkového vzťahu založeného na základe platnej plnej moci a dohody v zmysle zápisnice o rokovaní s klientom.

9. Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo irelevantné aj tvrdenie žalovaného, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 18a ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu a že oznámenie o postúpení pohľadávky bolo nezrozumiteľné a neurčité vzhľadom k tomu, že zákon č. 278/1993 Z. z. sa podľa § 1 ods. 1 vzťahuje len na správu majetku vo vlastníctve SR vo verejnoprospešnej a nepodnikateľskej sfére, ktorú vykonáva správca majetku štátu (teda aj rozpočtová organizácia) a nie na nakladanie s majetkom štátu v právnych vzťahoch upravených napr. Obchodným zákonníkom (§ 566 ods. 1), čo je prípad predmetného sporu. Súd prvej inštancie dodal, že tam kde je oprávneným, či zaviazaným z pohľadávky len správca (a nejde o priame pohľadávky, či záväzky štátu), nejedná sa o správu majetku vo vlastníctve štátu podľa zákona č. 278/1993 Z. z., a teda na takéto pohľadávky sa nevzťahujú obmedzenia exekúcií na majetok štátu podľa § 18a ods. 1. Okresný súd poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorý v náleze zo dňa 04.07.2012, sp. zn. PL. ÚS 111/2011 rozhodol, že ustanovenie § 18a ods. 1 v časti slov „výkon rozhodnutia“ nie je v súlade s Ústavou SR, ako aj s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalovanému bolo oznámené postúpenie pohľadávky na žalobcu už dňa 22.11.2010, čo nijak nerozporoval, pričom dozvedel sa o tom aj následne doručením uznesenia súdu zo dňa 01.03.2011 o pripustení zmeny žalobcu, ako aj doručením podania žalobcu zo dňa 10.11.2016 do podateľne žalovaného.

10. Pokiaľ išlo o tvrdenie žalovaného, že nie je v tomto konaní pasívne vecne legitimovaný (ale je ňou Národná diaľničná spoločnosť a.s.), okresný súd sa stotožnil v plnom rozsahu s tvrdením žalobcu.

Všetky práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov a z iných vzťahov viažucich sa na činnosť vnútornej organizačnej jednotky Slovenskej správy ciest vkladanej do diaľničnej spoločnosti (§ 7 ods. 6 zákona č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti) mohli prejsť na Národnú diaľničnú spoločnosť a.s. (ďalej aj „NDS“) iba vtedy, ak by vkladu predchádzalo správne konanie za účelom vymedzenia tejto vnútornej organizačnej jednotky a rozhodnutie ministerstva dopravy vydané v správnom konaní vymedzujúce túto vnútornú organizačnú jednotku (§ 4 ods. 2). Ministerstvo dopravy však žiadne správne konanie nevykonalo, ani rozhodnutie v správnom konaní nevydalo. Rozhodnutie ministra dopravy č. 4 zo dňa 14.01.2005 nemožno považovať za rozhodnutie ministerstva dopravy vydaného v správnom konaní podľa § 4 ods. 2 zákona č. 639/2004 Z. z., nakoľko minister dopravy ako fyzická osoba nie je správcom majetku štátu podľa § 1 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu.

11. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 25.07.2018, č. k. 3Cob/139/2017-595, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

12. V napadnutom rozsudku odvolací súd s poukazom na § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti potvrdeného rozhodnutia a k odvolacím dôvodom žalovaného uviedol nižšie uvedené skutočnosti.

13. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie podrobne odôvodnil, prečo na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru o platnosti udeleného plnomocenstva, zápisnice o rokovaní s klientom z 12.08.2002, pričom jeden rovnopis zápisnice prevzali zástupcovia žalovaného, čo potvrdili svojim podpisom. Skutočnosť, že rokovanie dňa 12.08.2002 sa uskutočnilo a bola dohodnutá odmena za právne zastupovanie, podľa odvolacieho súdu hodnoverne preukázali svedkovia J. F. V. a Ing. T. M.. Preto námietky žalovaného o neplatnosti dohody o právnom zastúpení považoval odvolací súd za nedôvodné.

14. K námietke žalovaného, že dohoda o právnom zastúpení bola uzavretá v rozpore so zákonom č. 263/1999 Z. z. o verejnom obstarávaní odvolací súd uviedol, že v konaní nebolo nijak preukázané, že Úrad pre verejné obstarávanie v lehote jedného roka od uzavretia dohody o odmene pôvodného žalobcu podal žalobu na súd, a preto je potrebné túto dohodu považovať za platnú. Odvolací súd dodal, že aj keby žalovaný pri uzavretí dohody o právnom zastúpení postupoval v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní, nemôže byť takéto porušenie zákona na ťarchu žalobcu, ktorý konanie žalovaného v tomto smere nemohol ovplyvniť.

15. Ak žalobca namieta, že odmena za právne zastúpenie bola stornovaná, ani toto podľa odvolacieho súdu nemá na posúdenie uplatneného nároku žiaden vplyv, pretože faktúra je účtovným dokladom a sama osebe nepreukazuje dôvodnosť a výšku uplatneného nároku. Je preto potrebné podľa odvolacieho súdu pri posúdení nároku vychádzať zo záväzkového vzťahu preukázaného dohodou s tým, že faktúra, jej vystavenie a doručenie povinnému subjektu môže mať vplyv na splatnosť dluhu, prípadne určenie omeškania strán. Súd prvej inštancie zároveň podľa odvolacieho súdu správne posúdil vznesenú námietku premlčania.

16. Čo sa týka námietky pasívnej legitimácie žalobcu, odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie v tom, že žalovaný je pasívne legitimovaný v konaní. Žalovaný v konaní nepredložil dôkaz, preukazujúci zákonné vytvorenie organizačnej zložky podniku SSC - diaľnice. Žalovaný hodnoverným spôsobom nepreukázal, že pohľadávka žalobcu prešla na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. a ani v prioritnom infraštruktúrnom majetku NDS sa pohľadávka žalobcu neuvádza. Podľa názoru odvolacieho súdu pri tak rozsiahlom prevode majetku, pohľadávok a záväzkov zo žalobcu na NDS, a.s. muselo byť presne špecifikované akým spôsobom a v akom rozsahu prechádzajú práva a povinnosti na nový subjekt, a to buď v delimitačnom protokole alebo inom záväznom dokumente. Odvolací súd dodal, že žalobca hodnoverne nepreukázal prechod pohľadávky žalobcu na NDS, a.s. a preto je nevyhnutné

dospieť k názoru, že uplatnená pohľadávka na NDS, a.s. neprešla. Pasívna legitímácia v prejednávanej je preto podľa odvolacieho súdu na strane žalovaného daná.

17. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. a ich náhradu priznal úspešnému žalobcovi proti žalovanému, ktorý úspech vo veci nemal.

18. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný, ktoré z obsahu dovolania odôvodnil vadami zmätočnosti v zmysle § 420 C. s. p. a nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 421 ods. 1 C. s. p.

19. Dovolateľ poukázal na chronologický priebeh sporu a rozhodné skutkové okolnosti. Prioritne zdôraznil, že generálny riaditeľ žalovaného J. F. V. nebol oprávnený zaväzovať žalovaného na angažovanie právnych služieb podľa vtedy platných právnych predpisov inak, ako na základe verejného obstarávania. Keďže nedošlo k obstaraniu právnych služieb na základe zákona č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní služieb a verejných prác, tak podľa dovolateľa je každá ďalšia zmluva nadväzujúca taktiež neplatná pre rozpor so zákonom. Dovolateľ poukázal na to, že zmluva žalovaného so spoločnosťou Hydrostav, a. s., č. obstarávateľa: 341-78/97, č. zhotoviteľa: 133-1498/1-1997-Dr.Kh, bola podpísaná 22.01.1998. Žalovaný dodal, že vtedajší generálny riaditeľ J. F. V. ani po odstúpení od zmluvy o dielo zo dňa 30.05.2002 v rámci verejného obstarávania neobstarával v mene žalovaného žiadne právne služby. Dovolateľ preto upriamil pozornosť na fakt, že žalovaný nemal a ani nemohol mať vedomosť, či indíciu o nejakej zmluve, keďže táto sa vôbec nepodpisovala s tým, že táto mala byť verejne obstaraná. Týmto má dovolateľ za to, že nie je pasívne legitimovaný za uzavretie takej zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ktorá mala byť uzavretá podľa zákona o verejnom obstarávaní. Zároveň žalovaný uviedol, že text plnomocenstva obsahuje zmienku o odkaze na osobitnú dohodu o trovách, ktorá sa viaže k udelenej plnej moci a ktorej uzavretie sa priamo predpokladalo. Dovolateľ má za to, že v texte dohody o trovách sa nemusí uviesť iba dohodnutá výška odmeny, ale aj taká, ktorá bude vypočítaná na základe príslušných právnych predpisov upravujúcich advokátsku tarifu.

20. Žalovaný ďalej uviedol, že nesúhlasí s konštatovaním odvolacieho súdu, kedy odmena advokáta vychádzajúca zo zápisnice o rokovaní s klientom nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný vidí tento rozpor v tej skutočnosti, že advokát Q. F. K. svoju tarifu vyčísluje z nesprávneho základu - hodnoty veci /ceny diela/ a neberie do úvahy, že k odstúpeniu od zmluvy o dielo, ktorá tvorila petit jeho žalobného návrhu, došlo až neskôr po podpise zmluvy o dielo a tarifa mala byť preto vyčíslená zo sumy zníženej o dovtedy poskytnuté plnenia. Následne advokát Q. F. K. svoju pôvodnú odmenu znížil na základe výpočtu zo správnej výšky hodnoty veci /ceny diela/. V tomto vidí žalovaný zjavný rozpor s dobrými mravmi. Dodal, že pôvodná hodnota veci /ceny diela/ bola 4.014.247.555,- Sk. Po odpočítaní dovtedy poskytnutých plnení bola vyčíslená na sumu 2.378.043.592,- Sk, ktorá tvorí reálnu a právne relevantnú hodnotu veci, od ktorej sa mal odvziať výpočet a vyčíslenie odmeny. Preto má žalovaný za to, že na žalobcu nemohla byť postúpená pohľadávka vo väčšej výške, než aká prináležala advokátovi - subjektu, ktorý túto pohľadávku postúpil, z ktorého dôvodu žalovaný dôrazne namieta výšku žalovanej pohľadávky. Preto žalovaný vyčíslenie trov bez adekvátnej dohody, ktorej uzatvorenie sa predpokladalo v rámci udeleného splnomocnenia, považuje čo do výšky za neadekvátne a v rozpore s dobrými mravmi.

21. V podanom dovolaní žalovaný ďalej uviedol, že ku dňu 03.06.2002 a ani neskôr nebola s advokátom Q. F. K. podpísaná žiadna dohoda o úhrade trov a odmeny za právnu pomoc. Následne na rokovaní s advokátom sa t. č. generálny riaditeľ SSC - Ing. F. H. dohodol na vyúčtovaní odmeny podľa advokátskej tarify s tým, že dňa 19.09.2007 žalovaný vypovedal advokátovi plnú moc. Nový generálny riaditeľ sa napokon s dopytom obrátil o stanovisko aj na ministra dopravy, pretože advokát sa dovoľával odmeny stanovenej na základe ústnej dohody s predchádzajúcim generálnym riaditeľom žalovaného Ing. F. V., ktorú dohodu žalovaný nepovažuje za platný spôsob vzniku záväzku voči advokátovi.

22. Žalovaný zároveň v dovolaní poukázal na postup advokáta vo veci jeho návrhu na vydanie

platobného rozkazu zo dňa 14.10.2009, ktorým návrhom žiadal zaplatiť istinu 20.000,- EUR s úrokmi z omeškania. K postúpeniu pohľadávky advokáta podľa žalovaného malo žalobcu dôjsť 22.11.2010, hoci postúpenie pohľadávky je neisté, nakoľko pôvodná faktúra bola advokátom stornovaná. Žalobca však napriek tejto skutočnosti svoju pohľadávku v prebiehajúcom spore vyčíslil na sumu vo výške 873.505,84 EUR s príslušenstvom. Okresný súd Bratislava II takúto zmenu výšky požadovaného nároku pripustil.

23. Dovolateľ ďalej uviedol, že žaloba mala byť zamietnutá aj s dôrazom na chýbajúcu pasívnu legitimáciu žalovaného, a to z dôvodu univerzálnej sukcesie Slovenskej správy ciest na Národnú diaľničnú spoločnosť, a. s. dňom jej vzniku 01.02.2015. Nesprávne vyhodnotenie tejto skutočnosti zo strany krajského súdu podľa dovolateľa spočíva najmä v tom, že k tejto sukcesii došlo na základe zákona, preto nebolo potrebné na preukázanie tejto skutočnosti žiadne osobité správne konanie. Zároveň táto skutočnosť je zrejmá aj zo stanoviska Ministerstva dopravy, pôst a telekomunikácií Slovenskej republiky, ktoré Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. oznámilo, že má v súdnych konaniach konať aj pri pohľadávkach vzniknutých pred dňom jej vzniku, t. j. pred 01.02.2005, čím Národná diaľničná spoločnosť, a.s. v inom konaní vstúpila na miesto žalovaného.

24. Podľa názoru žalovaného krajský súd ďalej povrchne vyhodnotil fakt, že takmer po siedmich rokoch vzájomnej písomnej a osobnej komunikácie sa žalobca opiera o zápisnicu z rokovania s klientom, o ktorej nemal žalovaný žiadnu vedomosť a žalobca jej originálom ani nedisponoval. Konajúci súd z tohto dôvodu do konania prizval znalca z odboru kriminalistiky, ktorého úlohou bolo posúdiť pravosť zápisnice o rokovaní s klientom. Petit konania je preto podľa žalovaného postavený na kópii záznamu z neexistujúceho rokovania, resp. poznámke zo zápisníka (denníka). Odvolací súd sa taktiež ako súd prvej inštancie, uspokojil len s kópiou zápisnice a nové znalecké dokazovanie nenariadil. Žalovaný zdôraznil, že vo svojom registratúrnom denníku vedie dôslednú evidenciu účtovných dokladov aj na omnoho nižšie sumy, akou je žalovaná pohľadávka a je nepravdepodobné, že by pri takejto sume urobil chybu a sumu vo svojom denníku neuviedol. Týmto je podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie postavené na takom dôkaze, ktorý nemá dostatočnú silu na vyvodenie záverov, ku ktorým dospel odvolací súd spolu so súdom nižšej inštancie.

25. V závere podaného dovolania žalovaný uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/216/2002 bol návrh na určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy tvoriacej petit v tomto konaní zamietnutý, avšak okresný súd rozhodol o priznaní trov právneho zastúpenia pôvodného žalobcu - Q. F. K. ešte pred postúpením jeho údajnej pohľadávky na žalobcu. Toto rozhodnutie o trovách konania nie je rozhodnutím vo veci samej, avšak je súčasťou meritórneho rozhodnutia súdu. Preto toto rozhodnutie podľa dovolateľa tvorí procesnú prekážku rozhodnutej veci a súd nemôže v tej iste veci rozhodnúť.

26. Žalovaný preto žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie, alternatívne napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu.

27. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 447 písm. f/ C. s. p., keďže je dôvodené s odkazom na konkrétne skutkové zistenia. Žalobca má za to, že dovolateľ netvrdí, že by sa odvolací súd odklonil od zaužívanej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení konkrétnej právnej otázky, resp. či takáto otázka nebola dovolacím súdom vyriešená alebo je riešená odlišne. Rovnako netvrdí, ktorá právna otázka má mať zásadný význam pre rozhodnutie sporu. Podstata dovolania podľa žalobcu smeruje na vecné zistenia konajúceho súdu, kritiku ním vykonaného právneho posúdenia a hodnotenia dôkazov, či skutkového stavu.

28. K námietke nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného z dôvodu univerzálnej sukcesie na Národnú diaľničnú spoločnosť a.s. žalobca uviedol, že ide o skutkové tvrdenie, a to s odkazom na vzájomnú komunikáciu právneho predchodcu žalobcu a žalovaného, ako aj poukaz na zákony č. 639/2004 Z. z. a č. 278/1993 Z. z. V zmysle uvedených zákonov sa predpokladá, že pri nakladaní s

majetkom štátu sa vydáva rozhodnutie ministerstva dopravy, ako správcu majetku štátu. Na listiny predložené žalovaným preto podľa názoru žalobcu nemožno prihliadať, nakoľko ide o rozhodnutia ministra dopravy, ktorý nie je orgánom štátnej správy a ani správcom majetku štátu. Ak by mal na základe rozhodnutí ministra nastať prechod žalovanej pohľadávky, tak ide podľa žalobcu o prechod neplatný pre rozpor so zákonom. V tejto súvislosti je podľa žalovaného potrebné použiť aj výkladové pravidlá Obchodného zákonníka, kedy rozporný výklad výrazu sa použije na ťarchu strany, ktorá tento výraz použila prvýkrát. Žalobca dodal, že žalovaný vo svojej korešpondencii predstieral ochotu zaplatiť a až do roku 2013 netvrdil, že žalovaná pohľadávka prešla na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. Toto tvrdenie mal použiť žalovaný až na pojednávaní dňa 30.01.2013, t. j. vyše štyri a pol roka po podaní žaloby. Univerzálna sukcesia nie je preukázaná podľa žalobcu ani tým, že právny predchodca žalobcu zastupoval žalovaného v rokoch 2002 až 2003, kedy bola účastníkom konania Slovenská správa ciest, ktorá udelila advokátovi plnomocenstvo a neskôr ho aj vypovedala, a to ešte pred vznikom Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. V ostatnom žalobca poukázal na svoje podanie zo dňa 25.09.2013.

29. K námietke dovolateľa o nevykonaní verejného obstarávania za účelom uzavretia zmluvy o právnom zastupovaní žalobca uviedol, že právne zastúpenie žalovaného bolo výsledkom verejného obstarávania rokovacím konaním bez zverejnenia podľa zákona č. 263/1999 Z. z. Zmluva o zastúpení bola uzavretá dňa 06.08.2002 a potvrdená zápisnicou o rokovaní zo dňa 12.08.2002. Námietku neplatnosti predmetnej zmluvy z dôvodu absencie verejného obstarávania vzniesol žalovaný po 15 rokoch od rokovania s advokátom, čím podľa žalovaného je táto jeho obrana účelová. Okolnosti oprávňujúce uzavrieť zmluvu o zastúpení bez zverejnenia sú v spore podľa žalobcu preukázané listinnými dôkazmi, na ktoré vo vyjadrení k dovolaniu podrobne poukázal. Napokon podľa názoru žalobcu sa neplatnosti zmluvy o zastúpení žalovaný ani nemôže dovolávať, pretože toto prináleží Úradu pre verejné obstarávanie v prekluzívnej jedno ročnej lehote, ktorý však návrh na určenie neplatnosti zmluvy nepodal.

30. V súvislosti s ďalšou dovolacou námietkou žalovaného ohľadom existencie žalovanej pohľadávky, žalobca uviedol, že táto vznikla na základe odmeny advokáta za poskytnutie právnych služieb žalovanému v zmysle plnomocenstva, ktoré je platné. Táto pohľadávka je podľa žalobcu opodstatnená, či už z hľadiska dohody o odmene advokáta pojatей do zápisnice z rokovania s klientom zo dňa 12.08.2002, ako aj z hľadiska nároku advokáta na tarifnú odmenu, keby k dohode o odmene advokáta nedošlo. Okolnosť, že k prerokovaniu došlo je podľa žalobcu preukázaná výpoveďami všetkých osôb prítomných na rokovaní. Žalobca sa opätovne vyjadril aj k dátumu udelenia plnomocenstva, ktoré predchádzalo podaniu žaloby na súde. Ďalej žalobca uviedol, že pohľadávka je dôvodná aj zo záznamu JUDr. Q. C. zo dňa 06.05.2003, kde sa uvádza, že odmena advokáta sa vyúčtuje podľa advokátskej tarify. Žalovaný zároveň poukázal aj na skutočnosť, že listom zo dňa 19.12.2007 žalovaný navrhoval pre advokáta nižšiu odmenu vypočítanú zo sumy 2.378.043.592,- Sk, a nie zo sumy 4.014.247.555,- Sk vyplývajúcej z dohody o odmene zo dňa 12.08.2002. Uvedené podľa žalobcu preukazuje vedomosť žalovaného o existencii žalovanej pohľadávky.

31. K námietke dovolateľa, že k dohode o odmene advokáta nedošlo, pričom odmena je uplatnená vo výške v rozpore s dobrými mravmi, žalobca uviedol, že aj táto je nedôvodná. O rozpor s dobrými mravmi môže podľa žalobcu ísť v prípade, kedy by cena plnenia bola určená v rozpore s právnym predpisom. V prejednávacom spore je odmena advokáta stanovená v zápisnici o rokovaní s klientom zo dňa 12.08.2002, ktorá zodpovedala výške tarifnej odmeny advokáta podľa vyhlášky č. 163/2002 Z. z. Z uvedeného je podľa žalobcu zrejmé, že aj v prípade neplatnosti dohody o odmene advokáta, by za právne služby prináležala rovnaká výška odmeny, ako stanovuje vyhláška o tarifnej odmene v ustanovení § 13 ods. 1 a 7 (viď záznam JUDr. Q. C. zo dňa 06.05.2003). Predmet konania je podľa žalobcu peniazmi oceniteľný v zmysle zmluvy o dielo. V tejto súvislosti žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/8/2009, 2MCdo/18/2008 a 4MCdo/4/2008.

32. Napokon k dovolacej námietke žalovaného o neplatnosti postúpenia pohľadávky a neurčitosti, nezrozumiteľnosti oznámenia o postúpení pohľadávky žalobca uviedol, že postúpenie žalovanej pohľadávky neodporuje žiadnemu právnemu predpisu. Žiadne zákonné ustanovenie podľa žalobcu nezakazuje veriteľovi postúpiť pohľadávku voči žalovanému dlžníkovi, ako štátnej rozpočtovej

organizácii, a preto považuje žalobca aj túto námietku žalovaného za účelovú. Vzťah medzi advokátom a žalovaným je v danom prípade podľa žalobcu obchodnoprávnym a týkal sa uspokojovania verejných potrieb (§ 261 ods. 2 Obchodného zákonníka). Zákon č. 278/1993 Z. z. sa z tohto dôvodu s jeho obmedzeniami exekúcií na štát, na prejednávany spor nevzťahuje (viď rozhodnutie č. 87 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov č. 6/2004). Žalobca zároveň považoval za potrebné vo vyjadrení k dovolaniu poukázať na skutočnosť, že Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 111/2011 súd rozhodol, že § 18a ods. 1 v časti slov „výkon rozhodnutia“ zákona č. 278/1993 Z. z. a § 12 ods. 7 zákona č. 291/2002 Z. z., nie sú v súlade s čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 1 Dodatkového protokolu k tomuto Dohovoru. Týmto stratili tieto protiústavné ustanovenia podľa žalobcu účinnosť, a to dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov, t. j. dňa 31.07.2012. Výklad dotknutých ustanovení na postúpenie žalovanej pohľadávky je preto podľa žalobcu neprípustný, a to s akcentom aj na skutočnosť, že Q. F. K., ako postupca a žalobca, ako postupník po uverejnení nálezu z opatrnosti uzavreli dňa 02.08.2012 ďalšiu zmluvu o postúpení pohľadávky žalovanej pohľadávky.

33. Žalobca preto navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol a priznal mu trovy dovolacieho konania.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, zastúpený v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

35. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

36. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

37. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

38. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo o vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

39. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

40. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň

právnú otázku (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

41. Z obsahu dovolania je možné nepochybné vyvodiť, že dovolateľ za rozhodujúcu právnu otázku považuje v danom spore najmä tú, či je možné v texte dohody o odmene právneho zastúpenia uviesť odmenu advokáta nielen konkrétne vyčíslenou výškou, ale aj takou sumou, ktorá bude následne vypočítaná na základe príslušných právnych predpisov upravujúcich advokátsku tarifu. Dovolateľ má za to, že pokiaľ je dohodnutá odmena advokáta podľa tarify nie je možné, aby jej vyčíslenie nebolo súladné s rozhodnutím súdu o náhrade trov konania v zmysle príslušných právnych predpisov upravujúcich advokátsku tarifu.

42. Dovolateľ týmto v zmysle obsahu podaného dovolania vyvodzuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

43. Dovolací súd zdôrazňuje, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

44. Nesprávne právne posúdenie malo nastať konajúcim súdom v tom, že pri výpočte právnej odmeny advokáta nevychádzal z predpisov upravujúcich advokátsku tarifu. A to s akcentom na skutočnosť, že dohoda o výške odmeny advokáta bola stranou sporu počas konania namietaná.

45. Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní celého obsahu spisového materiálu prioritne zdôrazňuje, že určenie základu pre výpočet odmeny advokáta je posúdením právnym a nie skutkovým, ako to uviedol žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu. Pozornosti dovolacieho súdu v tejto súvislosti, a to pri posúdení nesprávneho právneho posúdenia určenia základu pre výšku odmeny advokáta, neunikla rozpornosť obsahu dohody advokáta a Slovenskej správy ciest o odmene advokáta. Dohoda o odmene právneho zastúpenia je v spise preukazovaná v listinnej podobe vo fotokópii zápisnice z rokovania, aj zhodným tvrdením účastníkov prítomných pri jej spisovaní. Rozpornosť je daná na jednej strane tým, že vo fotokópii zápisnice o rokovaní s klientom konanom dňa 12.08.2002 (č. l. 10 spisu) sa dohodol základ pre výpočet odmeny za právne služby vychádzajúci z ust. § 11 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. z výšky ceny za dielo v sume 4.041.247.555 Sk, ktorá suma je uvedená v zmluve o dielo zo dňa 22.01.1998. Na strane druhej je rozpornosť vzhľadnutá v určení výšky odmeny advokáta na základe príslušného právneho predpisu upravujúceho advokátsku tarifu. Ide konkrétne o ustanovenie § 13 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., ktoré je uvedené v predmetnej fotokópii z ktorého ustanovenia vychádzala dohoda a vyčíslenie trov právneho zastúpenia zo dňa 02.10.2007 - č. l. 20 spisu). Možno tak vyvodiť, že odmena advokáta bola dohodnutá v zmysle tarify, a to jej ust. § 13 ods. 7 vyhlášky, čo potvrdzujú aj zhodné tvrdenia strán sporu, a z ktorého ustanovenia vychádzali aj súd prvej inštancie a odvolací súd. Súd prvej inštancie navyše uviedol, že nakoľko odmena bola dohodnutá v zmysle tarify v súlade s platnou vyhláškou, nemohla byť preto v rozpore s dobrými mravmi.

46. Z obsahu zápisnice o rokovaní s klientom zo dňa 12.08.2002 dovolací súd ďalej zisťuje, že

predmetom konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/216/2002, sú viaceré právne vzťahy s tým, že klienta - Slovenská správa ciest sa týka časť konania o určenie, že je neplatné odstúpenie od zmluvy o dielo zo dňa 22.01.1998; určenie či právny vzťah vzniknutý zmluvou o dielo zo dňa 22.01.1998 existuje a napokon určenie, či je neplatná zmluva o dielo uzavretá medzi Slovenskou správou ciest a Doprastavom a.s. zo dňa 31.05.2002, predmetom ktorej je diaľnica D1 Ladce - Sverepec. Tieto skutočnosti týkajúce sa predmetu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/216/2002 sú aj v úvode zápisnice o rokovaní s klientom zo dňa 12.08.2002, výslovne uvedené.

47. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

48. Podľa čl. 36 ods. 1 Listiny, každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

49. Podľa § 80 písm. c / zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

50. Podľa § 20 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „Vyhláška č. 655/2004 Z. z."), za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov.

51. Výpočet trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z odmeny advokáta a náhrad jeho hotových výdavkov sa s poukazom na § 20 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spore vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/216/2002 spravuje Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „Vyhláška č. 163/2002 Z. z."), resp. jeho sadzobníkom, ktorý bol platný a účinný v čase vykonania štyroch právnych úkonov advokátom a konania vo veci (3MCdo/17/2010).

52. V zmysle § 13 ods. 6 vyššie uvedenej Vyhlášky č. 163/2002 Z. z., ak nemožno hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch, alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami, základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna desatina výpočtového základu.

53. V zmysle § 13 ods. 7 Vyhlášky č. 163/2002 Z. z., vo veciach určenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov, vo veciach určenia či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, pri preskúvaní rozhodnutí iných orgánov, ak je predmetom vec, právo, alebo plnenie oceneľné peniazmi, patrí základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa ods. 1 § 13, z hodnoty tejto veci, práva alebo výšky tohto plnenia.

54. Dovolací súd zdôrazňuje, že v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky týkajúcej sa náhrady trov konania, resp. odmeny advokáta za právne služby, je v každom konkrétnom prejednávanom prípade potrebné skúmať, či možno predmet právneho úkonu oceniť a v súvislosti s tým určiť i výšku náhrady trov konania (5MCdo/3/2007).

55. Aj v zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky je nesporné, že vyjadriť hodnotu sporu (veci alebo práva) predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní. Ak ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nielen pre účely určenia výšky súdneho poplatku, ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania (IV. ÚS 107/2012-13).

56. Preto v zmysle ustálenej súdnej praxe, ako aj rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej

republiky, sa základ pre výpočet trov právneho zastúpenia určuje na základe rovnakých kritérií, ako základ pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci. Tento postup reflektuje jednotu základu pre všetky druhy trov konania, ktorých výška sa odvíja od hodnoty sporu (2MCdo/18/2008).

57. Z predmetu konania vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/216/2002, kde vykonal advokát ako predchodca žalobcu svoje právne služby, je zrejmé (tak, ako to napokon vyhodnotili i konajúce súdy), že žalobca - správca konkurznej podstaty úpadcu HYDROSTAV, a.s. v konkurze, IČO: 31 323 103, sa domáhal vydania predbežného opatrenia a následne určenia troch výrokov. Išlo o určenie, že 1/ odstúpenie od zmluvy o dielo zo dňa 22.01.1998 je neplatné; 2/ určenie, že právny vzťah, ktorý vznikol zo zmluvy o dielo zo dňa 22.01.1998 existuje; 3/ zmluva o dielo Diaľnice D1 Ladce - Sverepec zo dňa 31.05.2002, je neplatná. Z predmetu konania v zmysle prvých dvoch petítov je zrejmé, že v konaní súdy neriešili určenie neplatnosti alebo platnosti zmluvy o dielo zo dňa 22.01.1998, t. j. právneho úkonu, ani iný právny vzťah oceníteľný peniazmi, ale určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy, ako aj existencie zmluvy samotnej. Tieto samotné právne úkony, ako odstúpenie od zmluvy, ako aj existencia samotnej zmluvy nie sú oceníteľné peniazmi. Odstúpenie od zmluvy a určenie existencie zmluvy samotnej, nie je peňažným plnením, vecou ani právom, ktorého hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. Takýto predmet konania nie je možné, pri rozhodovaní o odmene za úkony právnej služby v zmysle vyhlášky č. 163/2002 Z. z. vyhodnotiť s poukazom na § 13 ods. 7 v spojení s § 13 ods. 1 vyhlášky, ale v zmysle § 13 ods. 6 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., nakoľko jeho hodnota nie je vyjadriteľná v peniazoch. Týmto je odmena advokáta za jeden úkon právnej služby vo výške jednej desatiny výpočtového základu podľa § 13 ods. 6 Vyhlášky č. 163/2002 Z. z. K totožnému záveru dospel dovolací súd aj v konaní vedenom pod sp. zn. 5MCdo/3/2007. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že tretím výrokom sa žalobca domáhal aj určenia neplatnosti zmluvy o dielo - Diaľnice D1 Ladce - Sverepec zo dňa 31.05.2002, ktorá zmluva nebola ani predmetom dohody o odmene advokáta.

58. Z vyššie uvedeného je možné konštatovať, že v spore vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/216/2002, kde vykonal advokát ako právny predchodca žalobcu svoje právne služby, súd konal a rozhodoval o určení neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo zo dňa 22.01.1998 (resp. aj jej existencie) a neplatnosti zmluvy o dielo zo dňa 31.05.2002 (nie zo dňa 22.01.1998). Tieto žalobcom navrhované určenia neplatnosti právnych úkonov (právnych vzťahov), nie sú oceníteľné peniazmi. Uvedené konštatovanie tiež podporuje aj skutočnosť, že poplatková povinnosť z návrhov žalobcu sa spravovala podľa vtedy účinnej položky č. 1 písm. b/ prílohy zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov označenej ako Sadzobník súdnych poplatkov časť I „poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní“ - v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, kedy sa súdny poplatok vyberie pevnou sumou, teda tak, ako keď predmet konania nemožno oceniť peniazmi (č. I. 36 spisu Okresného súdu Bratislava II vedeného pod sp. zn. 23Cb/216/2002).

59. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že konajúce súdy pri rozhodovaní o odmene advokáta za právne služby nesprávne právne posúdili, nakoľko mali vychádzať pri svojom právnom posúdení za vykonané úkony právnej služby z § 13 ods. 7 v spojení s § 13 ods. 6 vyhlášky, keďže v danej veci išlo o predmet konania, ktorý nie je oceníteľný v peniazoch.

60. Ak strany sporu uviedli v kontexte dohody o odmene právneho zastúpenia odkaz na príslušný právny predpis upravujúci tarifu advokáta nedojednanú inak, tak nie je možné, aby jej vyčíslenie v súdnom rozhodnutí nebolo súladné s jej vyčíslením v zmysle príslušných právnych predpisov upravujúcich advokátsku tarifu. Stanovenie takto určeného základu advokátskej odmeny reflektujúcej predmet sporu a základu na vyrubenie súdneho poplatku, je základným právnym posúdením zo strany súdu, ktorým súd priznáva nárok na odmenu advokáta na základe príslušného právneho predpisu upravujúceho tarifu advokáta.

61. Ďalej dovolací súd uvádza, že dovolacia námietka žalovaného smerujúca k prekážke rozhodnutej veci v časti trov právneho zastúpenia v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 23Cb/216/2002, je námietkou v zmysle jej obsahu spadajúca pod vymedzenie ustanovenia § 420 písm. d/

C. s. p.

62. K tejto námietke dovolací konštatuje, že táto nie je dôvodná. Okresný súd Bratislava II vo svojom rozhodnutí zo dňa 18.12.2008, č. k. 23Cb/216/2002-235, právoplatným dňa 27.02.2009 a vykonateľným dňa 02.03.2009, priznal žalovanému voči žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 3.713,50 Sk (123,27 EUR). Z odôvodnenia dotknutého rozhodnutia vyplýva, že táto náhrada bola za vykonané 4 úkony právnej služby - a to 1. prevzatie a príprava zastúpenia pri sadzbe 1.170,- Sk, 2. vyjadrenie k návrhu zo dňa 13.08.2002 pri sadzbe 1.170,- Sk, 3. vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa vo veci po 1 pri sadzbe 585,- Sk a 4. účasť na pojednávaní dňa 15.05.2003 po 1 pri sadzbe 292,50 Sk; 3x paušál po 120,- Sk a 1x paušál 136; (t. j. za rovnaké úkony právnej služby, ktoré sú uplatnené v tomto konaní, pozn. dovolacieho súdu). A to všetko podľa § 13 ods. 6 Vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške jednej desatiny výpočtového základu, pretože hodnotu veci alebo práva nemožno vyjadriť v peniazoch alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami (neoceniteľný základ predmetu konania). Je pravdou, že výrok predmetného rozhodnutia ohľadom trov advokáta smeruje voči totožnému nároku, aký je uplatnený v tomto konaní. Prekážka rozhodnutej veci však nie je daná totožnosťou strán sporu, ktorá skutočnosť je základom existencie res iudicata, resp. prekážky rozhodnutej veci.

63. Záverom dovolací súd pre úplnosť dodáva, že dovolacím námietkam ohľadom správnosti vykonaného verejného obstarávania pri udelení plnej moci advokátovi ako právnemu predchodcu žalobcu, ako aj existencie zápisnice rokovania zo dňa 12.08.2002, nemohol venovať pozornosť v žiadnom smere, nakoľko tieto námietky sa týkajú vyhodnotenia skutkových okolností prejednávaneho sporu, ktorým vyhodnotením je dovolací súd viazaný tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.).

64. Najvyšší súd Slovenskej republiky, vzhľadom na dôvodnosť dovolania žalovaného, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 25.07.2018, č. k. 3Cob/139/2017-595, zrušil podľa § 449 ods. 1 C. s. p. a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

65. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

66. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

67. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.